ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТУРКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
в. о. директора ВСП «ХТЕФК ДТЕУ»
_____ Капіталіна ГУРОВА
«27» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
співбесіди з предмету
«Українська мова»
(для базової середньої освіти)

Харків, 2026 рік

ВСТУП

Програма регламентує порядок проведення співбесіди з предмета «Українська мова» (основа вступу БСО) у Відокремленому структурному підрозділі «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», метою якої є перевірка наявності у абітурієнта необхідного обсягу знань та визначення рівня мотивації до навчання.

Програма розроблена відповідно до:

Порядку прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 березня 2026 року № 504, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 15 квітня 2026 року за № 510/45904

Мета вступного фахового іспиту – перевірка наявності у здобувача необхідного обсягу компетентностей у сфері фахової підготовки та визначення рівня мотивації до навчання. Програму розглянуто та затверджено на засіданні приймальної комісії ВСП «ХТЕФК ДТЕУ» від 26.05.2026 р. (протокол № 6).

1. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма співбесіди з предмета «Українська мова» включає

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія;
2. Лексикологія. Фразеологія;
3. Будова слова. Словотвір;
4. Морфологія;
5. Синтаксис;

1. ФОНЕТИКА. ГРАФІКА. ОРФОЕПІЯ. ОРФОГРАФІЯ

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] з в коренях слів. Сполучення йо, во. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м’яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

2. ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ

Лексичне значення слів. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна,

розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

3. БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того слова.

4. МОРФОЛОГІЯ

4.1. Іменник. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти и неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно і под.)

4.2. Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

4.3. Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

4.4. Займенник. Займенник, частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

4.5. Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознак. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

4.7. Службові частини мови. Прийменник як службова частина мови. Зв’язок прийменника з непрямими відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник. Як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні і підрядні. Групи сполучників за

вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови). Частка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

5. СИНТАКСИС

5.1. Слопосполучення. Словосполучення й речення, як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень з метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю необхідних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

5.3. Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Авраменко О. М. Українська мова. Підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2021. 191 с. URL: http://surl.li/cxpdm

2. Авраменко О. М. Українська мова Підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2022. 159 с. URL: http://surl.li/skmuy

3. Глазова О. П. Українська мова. Підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти, 2-е видання. Харків: Видавництво «Ранок». 2022. 241 с. URL: http://surl.li/skmwr

4. Данилевська О. М. Українська мова. Підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавництво «Оріон». 2021. 228 с. URL: http://surl.li/skms

2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Вступне фахове випробування проходитиме у формі тестування на Порталі навчальних ресурсів Коледжу.

2.2. Співбесіда передбачає виконання 30 тестових завдань протягом 60 хвилин.

Критерії оцінювання:

– рівень знань оцінюється за 200-баловою шкалою;

– рівень знань вступника вважається «достатнім», якщо за підсумками співбесіди він отримав не менше 100 балів;

– вступники, які отримали менше 100 балів, до подальшої участі в конкурсному відборі не допускаються;

– при відповіді на тестове завдання необхідно обрати одну правильну відповідь;

2.3. Таблиця переведення кількості вірних відповідей співбесіди з предмету «Українська мова» до шкали 100-200

Завдання	Шкала оцінювання
1	100
2	2
3	3
4	3
5	2
6	2
7	3
8	3
9	3
10	2
11	5
12	3
13	2
14	5
15	3
16	2
17	5
18	3
19	2
20	5
21	3
22	2
23	5
24	5
25	5
26	5
27	5
28	5
29	5
30	5

Програму розглянуто та затверджено на засіданні приймальної комісії коледжу, протокол від 26.05.2026 р. (протокол № 6).